

RAAP-NOTITIE 5121

Plangebied kapschuur aan de Holte 17 te Onstwedde

Gemeente Stadskanaal
Archeologisch vooronderzoek:
een karterend booronderzoek

RAAP

Archeologisch Adviesbureau

6000 voor Chr.

3750 voor Chr.

2200 voor Chr.

700 voor Chr.

150 na Chr.

320 na Chr.

250 na Chr.

1650 na Chr.

Colofon

Opdrachtgever: Bouwkundig Ontwerpbureau Wilzing

Titel: Plangebied kapschuur aan de Holte 17 te Onstwedde, gemeente Stadskanaal;
archeologisch vooronderzoek: een karterend booronderzoek

Status: eindversie

Datum: juni 2015

Auteur: drs. H.W. Veenstra

Projectcode: STHOL2

Bestandsnaam: NO5121_STHOL2

Projectleider: drs. H.W. Veenstra

Projectmedewerker: T.M. Perger

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 2682334100

Autorisatie: drs. J.B. Hielkema

Bevoegde overheid: Gemeente Stadskanaal

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2015

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

- *type onderzoek*: een karterend booronderzoek
- *bevoegde overheid*: gemeente Stadskanaal
- *onderzoekskader*: een (omgevings)vergunningsaanvraag
- *datum veldonderzoek*: 9 juni 2015
- *locatie*:
 - *naam*: plangebied kapschuur aan de Holte 17 te Onstwedde (zie figuren 1 en 2)
 - *plaats*: Onstwedde
 - *gemeente*: Stadskanaal
 - *provincie*: Groningen
 - *oppervlakte plangebied*: ca. 500 m² (deel van kapschuur met hoge verwachting)
 - *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 13A
 - *centrumcoördinaten (X/Y)*: 266.220/564.445
- *ARCHIS-vondstmeldingsnummer(s)*: niet van toepassing
- *ARCHIS-waarnemingsnummer(s)*: niet van toepassing
- *ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer*: 2682334100
- *documentatie*: de documentatie van het project wordt bij RAAP bewaard onder de projectcode STHOL2 en wordt binnen een termijn van 2 jaar overgedragen aan het Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis. De digitale documentatie wordt ook gedeponeerd bij het nationale digitale archeologische archief ARCHIS.

1.2 Aanleiding en doelstelling

In 2012 is aan de Holte 17 door ARC BV een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd (Hebinck, 2012). Hieraan voorafgaand heeft Libau een bureauonderzoek gedaan. Tijdens het ARC-onderzoek is aan het noordoostelijke deel van het toenmalige plangebied een hoge archeologische verwachting toegekend voor archeologische resten en sporen uit met name het Neolithicum en de Bronstijd (zie figuur 2). Het noordoostelijke deel van de nieuw te bouwen kapschuur (25 x 60 m), te weten ca. 500 m², valt binnen het gebied met de hoge archeologische verwachting. Bij de bouw van deze kapschuur zijn bodemingrepen gepland die mogelijk bedreigend zijn voor eventuele archeologische resten. Ten behoeve van de omgevingsvergunning is daarom op basis van de richtlijnen van de gemeente een karterend booronderzoek (middels megaboringen) uitgevoerd binnen het onderhavige, 500 m² grote plangebied.

De doelstelling van het onderzoek is het vaststellen van de archeologische waarde van het plangebied. Hiertoe is inzicht in de bodemopbouw en de gaafheid ervan van belang en dient te worden onderzocht of in het terrein archeologische resten aanwezig zijn.

1.3 Onderzoeksvragen

- Komen in het plangebied aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen voor?
- Zijn archeologische maatregelen (planinpassing, vervolgonderzoek, e.d.) noodzakelijk?

1.4 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>), geldt in de praktijk als richtlijn. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2 Veldonderzoek

2.1 Methode

- *positie boringen*: gelijkmatig verdeeld over het plangebied
- *gebruikt boormateriaal*: Edelmanboor Ø 15 cm (megaboor); de top van het opgeboorde dekzand (minstens 30 cm) is handmatig gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 2 mm. Het residu is gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische vondsten en/of indicatoren.
- *totaal aantal boringen*: 5 (boringen 8 t/m 12)
- *minimaal geboorde diepte*: 0,75 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 0,9 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989). De uitgebreide boorbeschrijvingen (inclusief lithologisch profiel) zijn opgenomen in bijlage 1. *X-/Y- en Z-coördinaten boringen gemeten met*: RTK-GPS

2.2 Resultaten

Geologie en bodem

De laagopeenvolging (lithologie) en interpretatie (lithogenese) in het plangebied wordt van boven naar beneden beschreven. De top bestaat uit een 0,45 tot 0,6 m dikke bouwvoor/verstoorde top-laag (grijsbruin, zwak siltig, matig fijn, matig humeus zand met zandbrokken). Hieronder bevindt zich dekzand (zwak siltig, matig fijn zand). In het dekzand kwam in het verleden een podzolbodem voor, maar deze is in het plangebied ernstig verstoord als gevolg van het verploegen en mengwoelen van de bodem. In de boringen 8 t/m 10 en 12 is het dekzand namelijk verstoord tot in de C-horizont (donkergeel tot geel zand) en in boring 11 tot in de BC-horizont (roodbruin zand; zie figuur 2). Van een (deels) intacte B-horizont, zoals aangetroffen in de boringen 3 en 4 van het ARC-onderzoek, is dus binnen het nu onderzochte gebied geen sprake.

Archeologie

Er zijn in het zeefresidu van de verrichte boringen geen archeologische vondsten/indicatoren aangetroffen.

3 Samenvatting

3.1 Conclusies

De conclusies worden gegeven in de vorm van antwoorden op de onderzoeksvragen (zie § 1.3).

- *Komen in het plangebied aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen voor?*
Er zijn in het plangebied geen aanwijzingen voor een archeologische nederzetting aangetroffen.
- *Zijn archeologische maatregelen (planinpassing, vervolgonderzoek, e.d.) noodzakelijk?*
Archeologische maatregelen worden in het plangebied niet noodzakelijk geacht (zie aanbevelingen).

3.2 Aanbevelingen

De resultaten van het onderzoek geven geen aanleiding om archeologisch maatregelen (plan-aanpassing, vervolgonderzoek, etc.) in het plangebied aan te bevelen. De kapschuur kan dus zonder archeologische belemmeringen worden gerealiseerd. Wanneer echter bij de grondwerkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, moet hiervan direct melding gemaakt worden bij de bevoegde overheid (gemeente Stadskanaal). Voor het overige deel van de zone met een (deels) intacte B-horizont (zie figuur 2) blijft de archeologische verwachting ongewijzigd (hoog).

Contactpersoon RAAP: drs. H.W. Veenstra, projectleider (tel. 0512-589140).

Literatuur

Hebinck, K.A., 2012. Een verkennend inventariserend veldonderzoek door middel van boringen voor Holte 17 te Onstwedde, gemeente Stadskanaal (G). *ARC-rapporten 2012-18*. ARC bv, Groningen.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

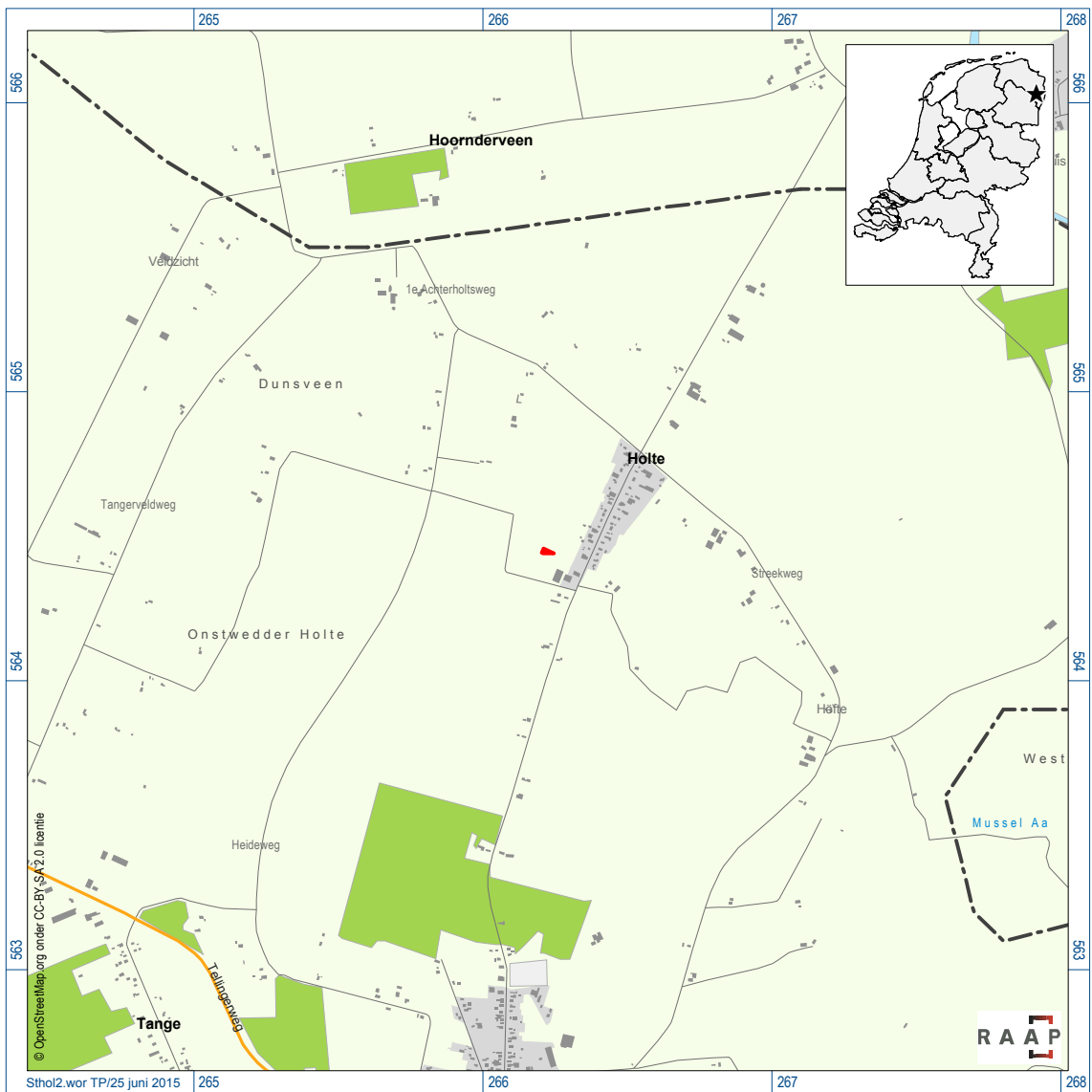
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood). Inzet: ligging in Nederland (ster).

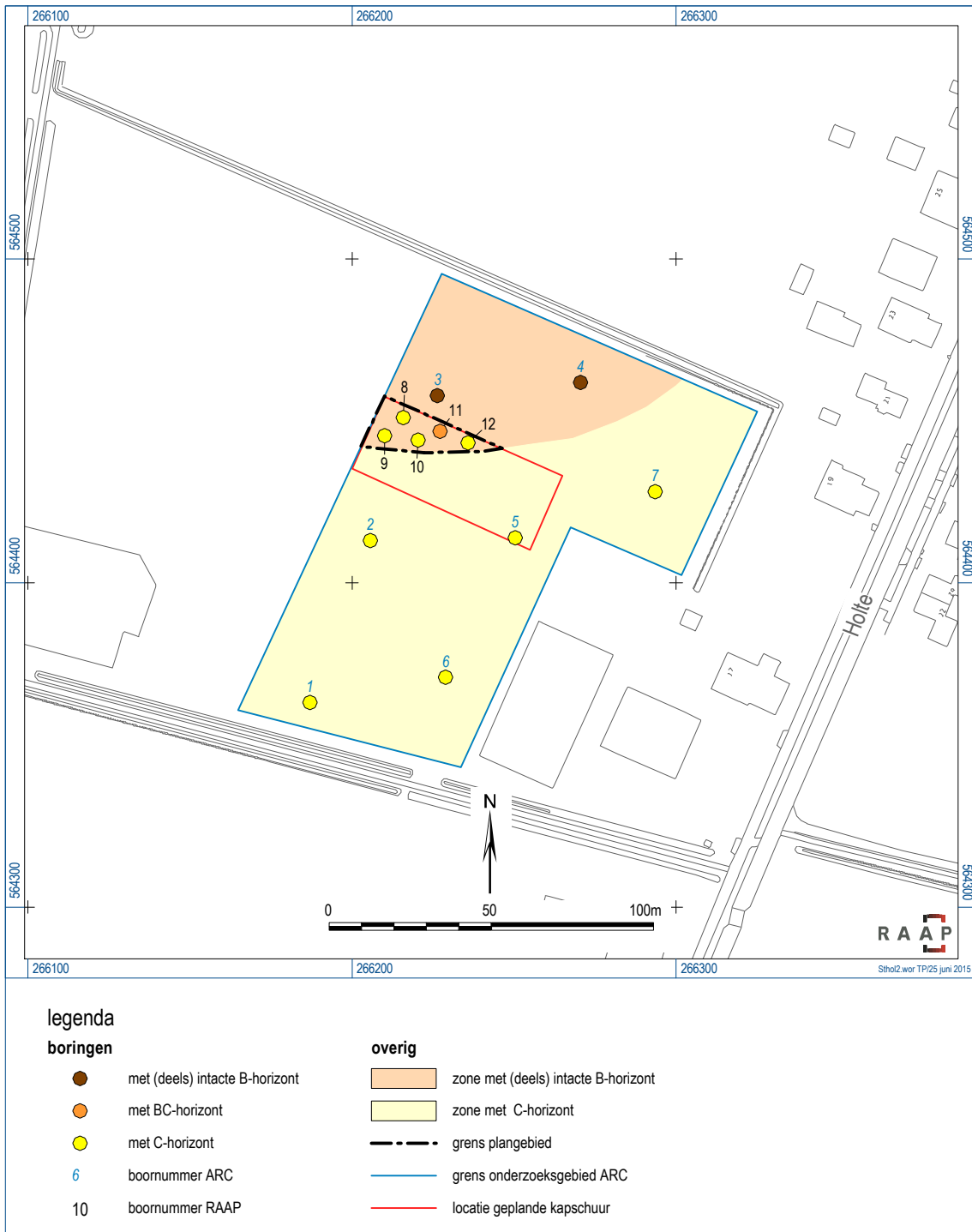
Figuur 2. Resultaten onderzoek.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen (inclusief lithologisch profiel).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood). Inzet: ligging in Nederland (ster).

Figuur 2. Resultaten onderzoek.

Archeologische perioden			
Tijdperk	Datering		
Recente tijd	1945		
Nieuwe tijd	C	1850	
	B	1650	
	A	1500	
Middeleeuwen	Laat B	1250	
	Laat A	1050	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	900
		C: Karolingische tijd	725
		B: Merovingische tijd	525
		A: Volksverhuizingstijd	450
Romeinse tijd	Laat	270	
	Midden	70 na Chr.	
	Vroeg	15 voor Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
		Midden	250.000
		Oud	

tabel1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014

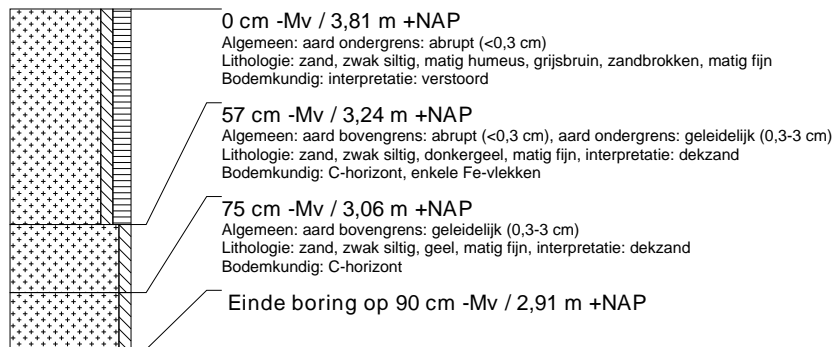
Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen

(inclusief lithologisch profiel)

boring: STHOL2-8

beschrijver: HWV, datum: 11-6-2015, X: 266.215,89, Y: 564.450,97, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 13A, hoogte: 3,81, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: goed, provincie: Groningen, gemeente: Stadskanaal, plaatsnaam: Onstwedde, opdrachtgever: Bouwkundig Ontwerpbur. Wilzing, uitvoerder: RAAP Noord

boring: STHOL2-9

beschrijver: HWV, datum: 11-6-2015, X: 266.209,99, Y: 564.445,42, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 13A, hoogte: 3,84, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: goed, provincie: Groningen, gemeente: Stadskanaal, plaatsnaam: Onstwedde, opdrachtgever: Bouwkundig Ontwerpbur. Wilzing, uitvoerder: RAAP Noord

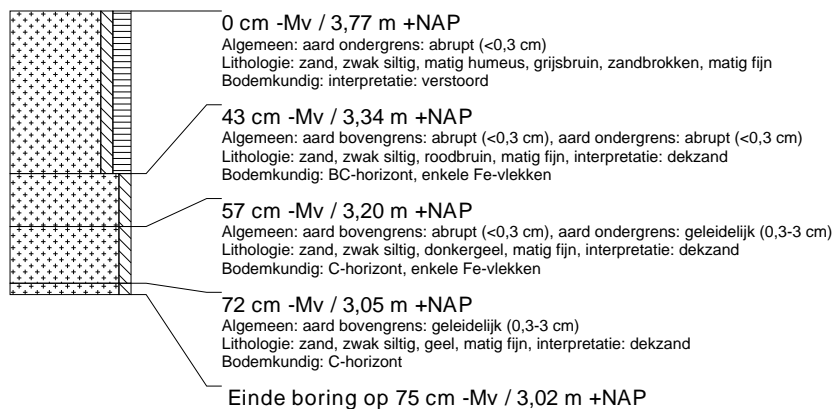
boring: STHOL2-10

beschrijver: HWV, datum: 11-6-2015, X: 266.220,44, Y: 564.444,10, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 13A, hoogte: 3,82, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: goed, provincie: Groningen, gemeente: Stadskanaal, plaatsnaam: Onstwedde, opdrachtgever: Bouwkundig Ontwerpbur. Wilzing, uitvoerder: RAAP Noord

boring: STHOL2-11

beschrijver: HWV, datum: 11-6-2015, X: 266.227,21, Y: 564.446,80, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 13A, hoogte: 3,77, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: goed, provincie: Groningen, gemeente: Stadskanaal, plaatsnaam: Onstwedde, opdrachtgever: Bouwkundig Ontwerpbur. Wilzing, uitvoerder: RAAP Noord

boring: STHOL2-12

beschrijver: HWV, datum: 11-6-2015, X: 266.237,38, Y: 564.444,77, precisie locatie: 1 cm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 13A, hoogte: 3,71, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: akker, vondstzichtbaarheid: goed, provincie: Groningen, gemeente: Stadskanaal, plaatsnaam: Onstwedde, opdrachtgever: Bouwkundig Ontwerpbur. Wilzing, uitvoerder: RAAP Noord

